
Mit „adott ajándékba” a COVID világjárvány a rendészet és vadászat igazgatásának*

Szabó Balázs**

*„A vadászat vadúzás és erdőzúgás, de több erdőzúgás!
gróf Széchenyi Zsigmond”*

1. Köszöntés

Tisztelt Professzor Úr! Kedves András! Engedd meg, hogy jelen tanulmány megírásával a Te 65. születésnapod tiszteletére, köszöntselek jó erőben, egészségben és kívánjuk, hogy még sokáig örülhessünk egymásnak!

Szeretettel emlékszem vissza számos közösen eltöltött külföldi konferenciára, értekezletre és legfőképp kötetlenebb alkalmakra, ahol együtt tudtuk jólérezni magunkat, lehetett szó szakmai kihívásokról vagy akár gasztronómiai élvezetekről.

Úgy gondolom, hogy kettőnk életútja sok mindenben közös. Az egyetemi évek alatt bennem igazán egyetlen alkalommal sem fordult meg, hogy egyetemi oktató legyek, de 2008 januárja megváltoztatott vagy inkább elindított valamit. Korán sikerült végezniem a vizsgáimmal, ezért felkértek, hogy menjek el egy kari beiskolázási programra előadást tartani a hallgatói életről a dékán-helyettessel, Veled, ráadásul pont Nagykállóba. Természetesen igent mondtam és pár nap múlva izgatottan vártalak reggel a kocsimban ülve Téged. Kezdetét vette egy utazás – nem csak Nagykállóba, hanem a jövő egy új irányába is – ahol kedélyes beszélgetések közepette már próbáltál engem harmadévesen a Közigazgatási jogi tanszék irányába terelni, hogy ott szívesen dolgoznál velem. Ez ötödéves koromban teljesedett ki, amikor is az első államvizsga előtt három héttel kérted, hogy menjek el Veled és Erdős Évával Marosvásárhelyre egy nemzetközi konferenciára, ahol angol nyelvű előadással képviseljem Egyetemünket, karunkat. Bár félttem, hogy mi lesz az államvizsgámmal, de elmentem Veletek arra a ma már csak legendásként emlegetett utazásra és úgy gondolom ott eldőlt a sorsom, hogy mi is lesz velem tanulmányaim befejezése után. Azóta sok minden történt, sok mindent éltünk át, nagyon sok mindent köszönhetek Neked, amiért nagyon hálás vagyok és leszek is életem végéig!

* A tanulmány az ME-ÁJK Digitális Állam Kutatóközpontjának támogatásával valósult meg.

** Egyetemi tanársegéd, Miskolci Egyetem, Állam – és Jogtudományi Kar, Államtudományi Intézet, Közigazgatási Jogi Tanszék. Kutató, Digitális Állam Kutatóközpont.

Most a Te jeles napod alkalmából egy ünnepi tanulmányt készítettem, amelyben megvizsgáltam a napjainkat megváltoztató COVID járvány hatásait egyes szakigazgatási területekre. Kedves András! Remélem a tanulmány olvasása során szeretettel gondolsz majd Rám, aki a legnagyobb szertettel írta meg azt a Te tiszteletedre!

2. Bevezető gondolatok

A Covid-19 új típusú koronavírus (SARS-CoV-2) fertőzés, amelyet 2019 decemberében, Kínában azonosítottak először és azóta világjárvánnyá fejlődött. A járvány 2019 decemberében a kínai Vuhan városban tört ki, amely gyorsan átterjedt Kína más térségeire és mintegy néhány hónap leforgása alatt a világ többi részére. 2020 januárjára gócpontok jelentek meg néhány uniós tagállamban is, majd március 4-én hazánkban is regisztrálták az első hivatalos esetet. Nagyjából 2020 márciusára valamennyi uniós tagállamban volt fertőzött állampolgár.

Olaszország 2020. február végén a Covid-19 esetek számának jelentős, az ország északi régióiban koncentrálódó növekedését jelentette. A többi uniós tagállam is egyre több fertőzött személyről számolt be. Az esetek száma azóta folyamatosan nő. Tekintettel arra, hogy 2020 február óta – kezdetben a déli államokban, azóta az EU teljes területén – növekszik a fertőzöttek száma, a tagállamok és az Európai Unió (EU) szükségesnek látták a közös fellépést (megelőzés és kezelés) megtárgyalni, valamint egyes koordinált intézkedéseket megvalósítani a hatékony védekezés jegyében. Ennek első fázisa az egészségügyi menedzsment (gyógyítás, kezelés, tesztelés, eszközök és felszerelések megosztása, valamint a megelőzés), második pedig a gazdaságvédő intézkedések kidolgozása, valamint a gazdasági helyreállítás és reziliencia növelése.

A vírushelyzet szinte valamennyi ágazatot érintette és érinti is napjainkban – természetesen nem egyforma mértékben-, amiből az általunk kutatott két szakigazgatási terület, a rendészet és a vadászat sem „maradt ki”. Röviden ezen két ágazatot érintő fontosabb változásokról szeretnénk beszámolni.

Bevezető gondolatként feltétlen ki kell emelni, hogy a bemutatásra kerülő változások és megoldások alkalmazhatósága tökéletesen beleillik a logikai sorba, amit az Ünnepelet, Torma András már kandidátusi értekezésében is kifejtett. Nevezetesen, hogy a (modern) technikai eszközök alkalmazása az elmúlt évtizedekben rapid módon erősödött, hiszen az igény irántuk folyamatosan növekszik. Megfigyelhető, hogy az említett változás elősegítette a hatékonyabb és gyorsabb közigazgatási ügyintézés elérését, hiszen a technológia eszközök közigazgatásban betöltött szerepe egyre hangsúlyosabb, különösen napjainkban, ahol a vírushelyzetben lecsökkent a személyes ügyintézés „tere”.

A technológiai fejlődés következtében ma már az információs társadalmakban¹ olyan közszolgáltatási feladatok végezhetőek el könnyebben, gyorsabban, amelyek korábban lehetetlenek lettek volna, természetesen ennek érdekében gyökeres

¹ A témakörrel lásd bővebben: CZÉKMANN Zsolt: *eKormányzat Magyarországon - egy negyed évszázad jogalkotási eredményei*. Miskolc-Egyetemváros, ME-ÁJK, 2020.

változásokra volt, – és jelenleg is van – szükség. Az e- és m-közigazgatás olyan infrastrukturális átalakulást hozott, amely hatással van a szervezetre, az alkalmazott technológiákra, az eljárásokra és a tartalmakra egyaránt.² Az infokommunikációs technológia (IKT) alkalmazása a nagy mennyiségű ügyintézészt teszi hatékonyabbá (mind időben, mind erőforrás felhasználás szempontjából). Véleményünk szerint a világjárvány világosan megmutatta azt, hogy a technikai fejlettség ellenére mennyire sebezhetőek vagyunk, a társadalmunk, a gazdasági rendszerünk és természetesen közigazgatásunk is. Hirtelen keletkezett problémák sora mutatta meg, hogy mennyi mindenben kell fejlődnie a közigazgatásnak és milyen eddiginél is nagyobb potenciál van a technikai eszközök alkalmazásában.

A témaválasztás, hogy ezen speciális ágazatok kerültek kiválasztásra a vizsgálat során nem véletlen, hiszen a Miskolci Egyetem Állam-és Jogtudományi Karán 2 vadász oktató is van, nevezeten mindkettő egy tanszéken, egymás melletti irodában, egymás gondolatait e tekintetben már falakon keresztül is hallva. Sok jó hangulatú eszmecsere nék szolgált már ez alapjául, de most a Te tiszteletedre igyekeztem megfogalmazni ünnepi gondolataimat a felvetett témakör kapcsán.

3. Új elemek a rendészeti igazgatásban napjainkban

A vírus megjelenése számos szakigazgatási területen hozott változást a korábban megszokott mederben történő feladatellátáshoz. A rendészet kapcsán csak röviden térnék ki az ellenőrzési feladatokra, melyeket számos esetben a rendőrség szervezetrendszerének – más esetekben a NAV, a Nébih-nek - kell végrehajtania. A Kormány által a rendkívüli jogrend során meghozott szigorító intézkedések, melyek célja a vírus terjedésének lassítása és az egészségügyi kockázat csökkentése új típusú ellenőrzéseket hozott, magával, gondolhatunk itt például a kijárási korlátozások ellenőrzésére vagy a kötelező maszk-használat ellenőrzésére, melyre például az én életemben eddig nem került sor. Ide sorolható továbbá a hatósági karanténban lévő személyek ellenőrzése, melyet a rendőrség mind helyszíni ellenőrzésekkel, mind a technológia eszközét segítségül hívva került sor. Utóbbi esethez nagy segítséget nyújthat az okos telefonokra telepíthető Vírusradar Applikáció.

Az Európai Unió Tanácsa kontaktkutatást illetően megvitatta a Bizottság által a mobilalkalmazások közötti interoperabilitásról előterjesztett kezdeményezést és a közös közegészségügyi utasazonosító úrlappal kapcsolatos munkát, amely hasonlóképpen elősegítené a kontaktkutatást. Megvitatták továbbá a karantén időtartamának harmonizálásával kapcsolatos lehetőségeket, amely azért is nehéz, mivel a szabályozás tagállamonként nagyon eltérő.³

² BUDAI Balázs - GERENCSÉR Balázs Szabolcs - VESZPRÉMI Bernadett: *A digitális kor hazai közigazgatási specifikumai*. Budapest, Dialóg Campus, 2018. 31-33.

³ Példaként lehet említeni Belgiumot, ahol: a könyvtárak kivételével bezárnak a kulturális intézmények, központok; a boltokban egy háztartásból legfeljebb két felnőtt vagy egy felnőtt és két kiskorú gyerek vásárolhat együtt; a vallási eseményeken, esküvőkön, temetéseken legfeljebb 40 személy vehet részt

Fontosnak tartották kiemelni a vírus követő mobilalkalmazás szükségességét, amelyek célja a járvány terjedésének követése és lassítása. Az applikáció számos előnye mellett felmerült az adatvédelemre vonatkozó jogi kérdés. Bizottság a tagállamokkal, az európai adatvédelmi biztossal és az Európai Adatvédelmi Testülettel együttműködve összeállította a Covid-19 járvánnyal kapcsolatos alkalmazások kifejlesztésére vonatkozó irányelveit, hogy segítséget adjon az adatvédelmi szabályok betartásához.

Ezek alapján a koronavírus-alkalmazások fejlesztésének fő előfeltételei a következők lettek:

- A nemzeti egészségügyi hatóságoknak engedélyezniük kellene az alkalmazásokat
- Továbbra is teljes mértékben a felhasználók rendelkeznek személyes adataik felett
- Csak azokat a személyes adatokat szabad feldolgozni, amelyek az adott cél szempontjából relevánsak és azokat nem szabad a szükségesnél tovább tárolni
- Az adatokat az egyén eszközén, titkosítva kell tárolni
- Biztosítani kell a feldolgozott adatok pontosságát
- A nemzeti adatvédelmi hatóságokat teljes mértékben be kell vonni az alkalmazások fejlesztésébe.⁴

Mindezek figyelembe vételével született meg az Innovációs és Technológia Minisztériumnak köszönhetően a Vírusradar, mely a kontakt-kutatást és a hatósági karanténban lévő személyek otthoni ellenőrzését is lehetővé teszi a személyes ellenőrzéstől sokkal gyorsabban és hatékonyabban. A kijárási korlátások során a rendőrség személyes jelentét emelése mellett szintén aktívan veszi igénybe a technológia nyújtotta lehetőségeket. Ennek során többek között a TEK segítségét is igénybe véve hőkamerával felszerelt drónok is segítik az ellenőrzést a települések közterületi kamerarendszere mellett.

a távolságtartás tiszteletben tartása mellett; korábban döntés született arról, hogy november 11-ig meghosszabbítják a november 2-án kezdődő iskolai őszi szünetet; a felsőoktatásban áttérnek a távoktatásra, kivéve az első évfolyamokat, ahol a jelenléti képzés részben megmarad; az idősothonokban korlátozzák a látogatást: egy bentlakót legfeljebb két személy látogathat, de fizikai kontaktust csak egy személlyel létesíthet.

⁴ Lásd: Európai Parlament hírek a Covid19 nyomkövető alkalmazások és a magánadataink védelme <https://www.europarl.europa.eu/news/hu/headlines/society/20200429STO78174/a-covid19-nyomkoveto-alkalmazasok-es-a-maganadataink-vedelme> (megtekintve: 2020.10.31.)

Miskolc, Széchenyi utca, kijárási korlátozás ellenőrzés

Forrás: <https://minap.hu/index.php/cikk/kijarasi-tilalom-most-akkor-honvedseg-vagy-tek-segit-miskolci-rendoroknek> (letöltés: 2020.12.23.)

4. COVID vs. Vadászat, avagy az okos megoldások, eszközök használata időszerű-e?!

A cím alatt olvasható idézet azt gondoljuk új értelmet nyer napjainkba a világgjárvány közepette, hiszen a lecsökkenő „szórakozási, kikapcsolódási lehetőségek között” ez a fajta szabadidős tevékenység, mely alapvetően a szabad levegőhöz, a nyugodt, csendes környezethez kapcsolódik is számos – talán értelmetlen - korlátozást szenvedett el. Ezek az intézkedések számos területen okoznak gazdaságilag is mérhető problémát, melyet a következőkben kívánok bemutatni.

A vadászat talán nem tartozik azon legfontosabb ágazatok közé, amelyek a COVID járvány idején a legfontosabb intézkedéseket igényelnék – még ha téma számomra oly fontos és szeretett is – mégis véleményem szerint érdemes rávilágítani néhány olyan kérdésre, amit a világgjárvány új fényben világított is meg. A vadászat ugyanis nem csak szabadidős tevékenység, hobbi, lehet akár életforma, de éppen úgy hivatás is. Magyarországon a vadászjeggyel rendelkezők száma megközelíti a 60.000 főt, amiből a hivatásos állomány megközelítőleg 5.000 fő. Talán elsősorban csekélynek mondható ez a szám annak fényében, hogy igényelnék-e akkor külön intézkedést- e vagy sem. Úgy gondolom, hogy a helyzet jóval komplexebb, amit röviden be is kívánok mutatni. A vadászat, mint nemzetgazdasági ágazat éves árbevétele a 2019-es évben meghaladta a 30 Milliárd Forintot⁵. Ebben természetesen számos turisztikai szolgáltatás is megjelenik, ami azonban azt bizonyítja, hogy számottevő az ország számára. Ennek a bevételnek a nagyobbik felét külföldről érkező bérvadászatok fizették ki, de jelentős a hazai vadászok anyagi ráfordítása is. Országunk tradicionálisan vadászati nagyhatalomnak számít, amire a kiváló vadállományunkkal és értékes, kimagasló trófea minőségünkkel szolgálhattunk rá. A

⁵ Forrás: http://www.ova.info.hu/vg_stat/VA-2019-2020.pdf (letöltés dátuma: 2020.12.19.)

vírusnak köszönhetően sajnos a 2020-as évben a korlátozó intézkedés miatt a külföldi bérvadászok száma és így a bevétel is drasztikusan visszaesett. A határzáratok, a kijárási korlátozás és a csoportos rendezvények megtartásának betiltása mind csökkentette a vadászatra fordítható időt és a vadászati lehetőségek megszervezését. Ennek lesz az az eredménye, hogy a vadászati árbevétel mintegy 1/3-ával fog csökkenni az előző évhez képest. Megoldásként a vadászatra jogosultak igyekeztek kedvezőbb árakat kínálni a hazai vadászok pénztárcájához igazodva, hogy tudják pótolni kiesett bevételeik egy részét. Kérdezhetnénk, hogy miért is jelentős probléma ez, hiszen sokak szemében ez csak időtöltés. Itt utalnánk vissza arra a többezer állampolgárra és családjukra, akiknek a vadászat a napi megélhetést is jelenti egyben. Másik nagyon fontos kérdés ezzel kapcsolatban, hogy elmaradt vadászatok a bevétel kiesése mellett okozhatnak-e még más jellegű károkat, problémákat is?! A válaszom határozott igen, hiszen itt mutatkozik meg igazán a vadászat komplex jellege. A vadászatra jogosultak amellett tehát hogy nem jutottak kellő bevételhez, egy másik igen komoly problémával is szembesülnek. Az által hogy sem a külföldi, sem a belföldi vadászok – a kijárási korlátozás miatt – nem tartózkodhattak sokáig este 20:00 óra után a területen, nagyban megnövekedett a vadkárak keletkezésének a veszélye. A hatályos jogszabályi környezet értelmében a vadak által okozott károkért a vadászatra jogosult tartozik kártérítési felelősséggel, viszont azt megakadályoznia, úgy hogy „kvázi alig tud” vadászni a területen nagyon nehézkes. A vadkár elhárítás leghatékonyabb módja ugyanis a vadkárrelhárító vadászatokkal történő állomány szabályozás, illetve a védelmi berendezések (kerítés, villanypásztor) telepítése. Utóbbi meglehetősen költséges, egyes társaságok esetben akár több tízmillió forintos tétel is lehet, míg az előbbi praktikusán kizárólag „humán erőforrást” igényel a vadászok személyében. Ebben lettek tehát korlátozva leginkább a vadásztársaságok (továbbiakban: Vt.), hiszen hivatásos vadászaitak leszámítva az év jelentős részében a mezőgazdasági táblák éjszakai, vadkárrelhárító vadászatokkal történő őrzése csak nagyon kis százalékban valósulhatott meg. De miért is van ennek jelentősége?!

A vadászat és vadgazdálkodás feladata és része az is, hogy a vadállomány megfelelő szinten tartásával a lehető legkisebb vadkár legyen a mezőgazdasági és erdei területek használóinak, tulajdonosainak. 2019-ben megközelítőleg 2,5 Milliárd Forint vadkára keletkezett hivatalosan a földterületek használóinak, ami a valóságban ennek feltételezhetően sokszorosa. Ezt azért is merjük kijelenteni –mint gyakorló vadászok és vadásztársasági tagok – mivel a gyakorlatban az okozott károkért sokszor csereszolgáltatást (pl. vadhúst, terményvásárlást) kínálnak fel a Vt.-k. A mezőgazdasági ágazatban dolgozók száma meghaladja a 500.000 főt jelenleg hazánkban, így a keletkező vadkárak nagyon sok ember megélhetését is veszélybe sodorhatják pusztán amiatt, hogy a vadászati lehetőségek korlátozva lettek! Kijelenthető, hogy a Vt.-k túlnyomó többsége a bevételek nélkül, illetve a vadkárrelhárító vadászatok nélkül nem tud eleget tenni a kártérítési kötelezettségének, mivel nem rendelkeznek átlalában több milliós, tízmillió forintos megtakarításokkal.

Zárójelben megjegyzendő, hogy a 1996. évi LV. törvény a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról kimondja, hogy a vad az állam

tulajdonában van mindaddig, amíg a vadászatra jogosult nem hasznosítja, nem kerül tehát elejtésre. A vadak természetesen károkat még éltükben követik el, amikor még az állam a tulajdonos, éppen ezért merülhet fel a kérdés, hogy akkor miért is nem az állam fizeti meg a kártépitést?! Ha így lenne, akkora a COVID alatt is véleményünk szerint a kialakult (gazdasági természetű) konfliktusok jelentős része megoldódott volna, vagy létre sem jött volna.

Az első körben meghozott, a vadászati ágazatot érintő szigorító intézkedéseket a későbbiekben, a 2020-as év 2. felében aztán módosítva sikerült javítani a kialakult helyzeten (amikor is már a vadkárok keletkezésének ideje jelentős mértékben lezajlott. Bizonyos esetekben az este 8 és reggel 5 óra közti kijárási tilalom alól mentesülhetnek a vadászok, emellett a november 25-éig bejelentett társas vadászatok megtarthatóvá váltak. Ennek legfőbb indoka, hogy a vadászat elsősorban vadgazdálkodási tevékenység, amely a területet és az időpontot tekintve is tervszerűen zajlik. A járványügyi védekezés nem akadályozza a szabályosan bejelentett társas vadászatok megtartásának, hiszen ez a vadgazdálkodás működtetését, a vadállomány tervszerű és szükségszerű szabályozását, a vadásztársaságok gazdasági fennmaradását is szolgálja. Továbbá a vadászat „a természet körforgásából adódóan nem halasztható tevékenység és a társas vadászat emellett nem értelmezhető gyülekezésnek a hivatalos álláspont szerint⁶. A hatályban lévő védelmi intézkedéseket ennek megfelelően a vadászaton részt vevők kötelesek betartani. A szűken értelmezett vadászati tevékenységhez nem tartozó eseményeket – így a vadászatok előtti és utáni vendégfogadást, ünneplést – a járványügyi védekezéssel összhangban azonban nem szabad megtartani. Fontos könnyítésnek tekinthető, hogy – a már korábban tárgyalt vadkár megelőzés szempontjából is – a hivatásos vadászok mellett a tagsággal rendelkező egyéni sportvadászok is kaphatnak engedélyt éjszakai vadászatra, ha a vaddisznóállomány gyérítésben vagy az afrikai sertéspestis terjedésének megfékezése érdekében történő vadejtésben vesznek részt. Itt érünk el egy újabb feladathoz, nevezetesen az afrikai sertéspestis (ASP) terjedésének lassításában, megakadályozásában való közreműködésre, ami az állami hatóságok által előírt kötelezően ellátandó feladat lett hazánkban is az ASP megjelenésével. A vaddisznó állomány gyérítése ugyanis nemcsak a vadállomány, hanem a házi sertések védelme szempontjából is fontos, hiszen a vírus mindkét fajt veszélyezteteti, ezáltal a mezőgazdasági érdekek megint csak megóvásra kerül(het)nek.

Mindezen, az ágazatot érintő feladatok természetesen komoly adminisztrációt, ügyintézési igényelnek, mely jelenleg főként személyes ügyintézés útján történhet. Itt van jelentősége álláspontom szerint az okos megoldásoknak, melyek akár egy okos telefonra készített applikáció segítségével is lecsökkenthetik a személyes ügyintézési igénylő – egyben COVID terjedést nagyban fokozó – esetek számát. A vadászati igazgatás számára forradalmi előnyt jelenthetne, ha az elektronikus beírókönyvek, vadászati naplók⁷ már bevezetésre kerültek volna. A technikai feltételek adottak, melyek számos pozitív tulajdonsággal rendelkeznek. Ennek

⁶ Forrás: www.omvk.hu

⁷ Lásd erről bővebben: DR. SZABÓ BALÁZS: A magyar közigazgatási technikai-technológiai fejlesztése a XXI. század első két évtizedében c. PhD értekezése. 2020, Miskolci Egyetem

alapját egy számítógépes adatbázis képezné, melyhez a vadászatra jogosultak csatlakoznának vadászati egységenként megadva minden szükséges információt a hatóságok (vadászati felügyelőség, illetékes rendőrkapitányság), illetve a rendszer számára. A térinformatikai alkalmazások, technológiák egyértelműen lehetővé teszik a pontos, digitális térképes felületen történő ábrázolást. A vadászatra jogosultak (vadászterületek, társaságok) csatlakozásán túl egy másik nagyon fontos feltétel, hogy a vadászok is regisztráljanak a rendszerbe, illetve egy erre a célra speciálisan kifejlesztett applikációt töltsenek le okos eszközeikre. Ezen az applikáción keresztül történhetne meg a beiratkozás az adott vadászati körzetbe, a hagyományos eljáráshoz hasonlóan nevünk, vadászati körzetünk, a vadászat megkezdésének időpontjának megadásával, illetve esetleges kísérő személyzetünk (fegyver nélküli) jelzésével. A beiratkozást követően mind a vadásztársaság többi tagja, mind pedig az illetékes hatóságok azonnal láthatják, hogy az adott területen éppen hány vadászjeggyel rendelkező személy tartózkodik (akár néhány méteres pontossággal, köszönhetően az okostelefonokban megtalálható GPS jeladóknak). Ennek köszönhetően – elméletileg – nem fordulhat elő az az eset sem, hogy gazdátlan lövések születnek, illetve az sem, hogy beiratkozásunkat követően ne tudnánk az utánunk érkező vadásztársak hollétéről. A rendszer alapvetően tehát infokommunikációs eszközök használatával teljesen online lenne és az információ-áramlás legszélesebb körét valósítaná meg az összes érintett fél között.

- hatékony, gyors (azonnali) információáramlás az érintett felek (vadásztársaságok tagjai és hatóságok) között, akár napi 24 órában 2 irányban,
- hatékony megoldás az orvvadászat visszaszorítására, ezáltal a rendőrség munkájának megkönnyítése révén a közbiztonság növelésére,
- a vadállomány védelme az illetéktelen személyek által történő zavaró, károsító tevékenységektől (pl. agancsozók, illegális személerakók, engedély nélkül motorozók),
- vadkár veszélyes területek jelzése a hatékonyabb védekezés céljából,
- az ASP elleni védekezés kapcsán fertőzött területek nyomon követése, elhullott vadak rögzítése, stb.

Az e-napló koncepciója bizonyítja, hogy a vadászati igazgatásban is elérkezett a mobil applikációk ideje, amelyek megfelelő jogszabályi környezet létrehozása mellett alkalmazhatók. Ha azt a tényt vesszük alapul, hogy ezen szakigazgatási terület által érintett ügyfelek számára kb. 70-80 ezer fős (vadásztársadalom és a hatóságok személyzete) – nem számolva a rendészeti igazgatásban dolgozókat - nagyságrendet tesz ki, akkor úgy véljük világosan látható, hogy fontos ezen területen is a technikai fejlesztés. Ha ugyanis olyan megoldások kerülnek a gyakorlatban is alkalmazásra, melyek gyorsabbá, hatékonyabbá teszik a vadászati szakigazgatási eljárásokat, akkor nagyszámú ügyfél fogja visszaigazolni az állam számára, hogy nem csak helyes és jó döntés volt a modernizálás, hanem felmutatható, mérhető eredményeket (gyorsabb, biztonságosabb, kényelmesebb ügyintézés) is hozott, ráadásul a világjárvány közepette lényegesen kisebb egészségügyi kockázat jelent a kisebb fertőződésveszéllyel.

Az ilyen okos megoldások tehát mind az ügyintézés gyorsításában, hatékonyabbá tételében, mind pedig a személyes találkozások lecsökkentésével hozzájárulhatnak a vadászati igazgatás fejlődéséhez még a világjárvánnyal megterhelt időszakban is! Úgy gondoljuk, hogy annak ellenére, hogy a vadászat nem feltétlenül a legfontosabb ágazat az intézkedési sorban, de talán belátható, hogy nem figyelmen kívül hagyható, hiszen nem csak a vadászok életét befolyásoló döntésekről, korlátozásokról beszélhetünk, hanem lényegesebb nagyobb társadalmi körről, akiknek a gazdasági érdekeit érintheti.

4. Záró gondolatok

Úgy gondolom, összességében megállapítható, hogy a rendészet és a vadászat igazgatása egyre hatékonyabb digitális szolgáltatásokat fejleszt vagy vesz igénybe mivel a felhasználói igény erősödik, és egyre több felhasználó fér hozzá és igényli is az okos, online megoldásokat. Fontos szempont, hogy ezek a szolgáltatások elérhetőek és könnyen használhatóak legyenek mindenki számára. Az elmúlt években hazai szinten is egyre nagyobb figyelmet fordítottak kormányzati szinten a digitalizáció fejlesztésére. Ezen törekvéseket erősítették például a Magyar Programok, a Nemzeti Infokommunikációs Stratégia vagy a Digitális Jólét Programok is. A Digitális Jólét Program egyik külön is kiemelendő eredménye, hogy okos-megoldások fejlesztésekhez az eddigiektől eltérő, lényegesen erősebb szemlélettel viszonyul.⁸

Ahogy azt Kedves András már Te is papírra vetted a kandidátusi értekezésedben, a közigazgatás egyszerűen muszáj, hogy haladjon a korrallal, hiszen az új technikai eszközök, új megoldások nemcsak az ügyfelek számára, hanem a hatóságok számára is számtalan előnyt biztosítanak. Úgy gondolom, hogy nekünk, mint jogtudományt művelőknek erkölcsi feladata, hogy publikációinkkal, kutatásainkkal segítsük az új megoldások beépítését a közigazgatási rendszerbe, ahogyan ezt Te az általad felépített „jogi informatikai tudományos közösségben” is hirdetted számunkra. Köszönjük! Mindezek után már csak annyit szeretnék kívánni, hogy még hosszú ideig legyünk együtt jó egészségben, boldogságban, sikerekben. A magasságos Úristen éltesen Téged erőben, egészségben még nagyon sokáig! Vivat Academia! Jó Szerencsét!

⁸ <http://www.kormany.hu/download/6/6d/21000/DJP20%20Strat%C3%A9giai%20Tanulm%C3%A1ny.pdf> (2021.01.21.)